

ความสัมพันธ์ระหว่างสัมพันธภาพในครอบครัว ทักษะคิดต่อการใช้อีสื่อสังคมออนไลน์ของผู้ปกครอง และพฤติกรรมการใช้อีสื่อสังคมออนไลน์ของเด็กวัยก่อนเรียน กับ การคิดเชิงบริหารของเด็กวัยก่อนเรียน

รวิชญ ม่วงอ่อน*, ชนิภรณ์ หนองเป็ด*, ชนิตา เปลี่ยนแปลง*, วุฒิวัฒน์ คัมมุข*
วารุณี มีหลาย, ปร.ด.** และณัฐฐา วรธนะวิโรจน์, พย.ม.**

บทคัดย่อ

การคิดเชิงบริหาร (Executive Function: EF) เป็นทักษะสำคัญที่ส่งผลต่อความสำเร็จในชีวิตระยะยาว โดยเฉพาะในเด็กวัยก่อนเรียนที่สมองกำลังพัฒนา การขาดทักษะการคิดเชิงบริหาร อาจนำไปสู่พฤติกรรมที่ขาดการยั้งคิด เกิดความผิดพลาดในการดำเนินชีวิตได้ ดังนั้นการฝึกฝนการคิดเชิงบริหารผ่านประสบการณ์ต่างๆ จึงเป็นสิ่งจำเป็นเพื่อเตรียมความพร้อมสำหรับชีวิตในอนาคต งานวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาปัจจัยที่มีความสัมพันธ์กับการคิดเชิงบริหารของเด็กวัยก่อนเรียน ได้แก่ สัมพันธภาพในครอบครัว ทักษะคิดต่อการใช้อีสื่อสังคมออนไลน์ของผู้ปกครอง และพฤติกรรมการใช้อีสื่อสังคมออนไลน์ของเด็กวัยก่อนเรียน กลุ่มตัวอย่าง คือ ผู้ปกครองและเด็กวัยก่อนเรียนที่มีอายุระหว่าง 2-6 ปี ที่มารับบริการที่ศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก สังกัดองค์กรปกครองท้องถิ่น จังหวัดชลบุรี จำนวนกลุ่มละ 100 คน รวมทั้งหมด 200 คน โดยการสุ่มกลุ่มตัวอย่างแบบหลายขั้นตอน (Multistage random sampling) เก็บรวบรวมข้อมูลโดยใช้แบบสอบถาม และแบบประเมินการคิดเชิงบริหาร วิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้สถิติสหสัมพันธ์เพียร์สัน (Pearson's Correlation Coefficient)

ผลการวิจัยพบว่า สัมพันธภาพในครอบครัว และทักษะคิดต่อการใช้อีสื่อสังคมออนไลน์ของผู้ปกครอง มีความสัมพันธ์กับการคิดเชิงบริหารของเด็กวัยก่อนเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ($r=.22$, $r=.21$) ตามลำดับ ส่วนพฤติกรรมการใช้อีสื่อสังคมออนไลน์ของเด็กวัยก่อนเรียนไม่มีความสัมพันธ์กับการคิดเชิงบริหารของเด็กวัยก่อนเรียน

ผลการวิจัยมีข้อเสนอแนะในการส่งเสริมพัฒนาการด้านการคิดเชิงบริหารแก่เด็กวัยก่อนเรียนโดยบุคลากรทางสุขภาพและครูผู้ดูแลเด็กควรมีการติดตามพัฒนาการด้านการคิดเชิงบริหารของเด็กในระยะยาวในเด็กวัยเรียนจนถึงวัยรุ่น รวมทั้งศึกษาปัจจัยที่ส่งเสริมพัฒนาการด้านการคิดเชิงบริหารเพื่อหาแนวทางให้เด็กมีพัฒนาการด้านการคิดเชิงบริหารที่เหมาะสมตามวัย

คำสำคัญ: การคิดเชิงบริหาร สัมพันธภาพในครอบครัว พฤติกรรมการใช้อีสื่อสังคมออนไลน์ เด็กวัยก่อนเรียน

*นักศึกษาพยาบาลศาสตรบัณฑิต วิทยาลัยพยาบาลบรมราชชนนี ชลบุรี

**วิทยาลัยพยาบาลบรมราชชนนี ชลบุรี คณะพยาบาลศาสตร์ สถาบันพระบรมราชชนก กระทรวงสาธารณสุข

Corresponding E-mail: warunee@bnc.ac.th

(Received: February 10, 2025; Revised: April 20, 2025; Accepted: April 30, 2025)

Associations between family relationships, parental attitudes towards the use of social media, and the social media behavior of preschool-aged children with the executive functions of preschool-aged children

Rawit Muang-on*, Chaniphon Nongpet*, Chanita Plianplaeng*, Wuttiwat Chuschamuk*

Warunee Meelai, Ph.D.* & Nattha Wattanaviroj, M.N.S.*

Abstract

Executive Function (EF) is an important skill that affects long-term success in life, especially in preschool-aged children whose brains are still developing. A lack of executive function skills may lead to impulsive behaviors and mistakes in daily life. Therefore, training in executive function through various experiences was essential to prepare for future life. The objective of this research was to study the factors related to the executive function of preschool children, including family relationships, parental attitudes toward social media use, and the social media behaviors of preschool children. The sample consisted of parents and preschool children aged 2-6 years who received services at local government early childhood development centers in Chonburi Province, with 100 participants in each group, totaling 200 participants. The sampling method used was multistage random sampling. Data were collected using questionnaires and executive function assessments, and the data were analyzed using Pearson's Correlation Coefficient.

The research findings revealed that family relationships and parental attitudes toward social media use were significantly correlated with the executive function of preschool children at the .05 level ($r = .22$, $r = .21$, respectively). However, the social media behaviors of preschool children did not show a correlation with their executive function.

The research findings recommended that healthcare personnel and teachers should promote the development of executive function in preschool children by monitoring their executive function development over the long term, from childhood through adolescence. Additionally, it was recommended to study the factors that enhance the development of executive function to find ways for children to achieve age-appropriate executive function development.

Keywords: Executive functions Family relationships The behavior of using social media Preschool-Aged children

*Nursing student, Boromarajonani College of Nursing, Chonburi

**Boromarajonani College of Nursing, Chonburi, Faculty of Nursing, Praboromarajchanok Institute,
Ministry of Public Health

บทนำ

การคิดเชิงบริหาร (Executive Function) เป็นกระบวนการทางความคิดของสมองส่วนหน้า ซึ่งสมองส่วนนี้ทำหน้าที่เกี่ยวข้องกับการคิด ความรู้สึกและการกระทำ การพัฒนาความสามารถในการคิดการจัดระเบียบตนเองซึ่งส่งผลต่อการยับยั้งชั่งใจ การคิดไตร่ตรอง การควบคุมอารมณ์ การยืดหยุ่นทางความคิด การใส่ใจจดจ่อ การวางแผน การตั้งเป้าหมาย ความมุ่งมั่น การจดจำ การเรียกใช้ข้อมูลอย่างมีประสิทธิภาพ การจัดลำดับความสำคัญของเรื่องต่างๆ และการลงมือทำอย่างเป็นขั้นตอนจนสำเร็จตามเป้าหมายที่ตั้งไว้ (สำนักวิชาการและมาตรฐานการศึกษา สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน กระทรวงศึกษาธิการ, 2561) งานวิจัยที่ดำเนินการโดยมหาวิทยาลัยมหิดล ภายใต้การสนับสนุนของสถาบันวิจัยระบบสาธารณสุข (สวรส.) ได้สำรวจพัฒนาการด้าน EF ของเด็กไทยจำนวน 2,965 คน ในช่วงปี 2558-2559 พบว่า ร้อยละ 30 ของเด็กอายุ 2-6 ปี มีพัฒนาการด้าน EF ล่าช้ากว่าเกณฑ์เฉลี่ย (นวลจันทร์ จุฑาทักติกุล, ปณิตดา ธนเศรษฐกร, นุชนาฏ รัทธี และอรพินท์ เลิศอาวีสตาตระกูล, 2560) ซึ่งปัจจัยที่ส่งผลต่อพัฒนาการด้าน EF ของเด็ก ได้แก่ การใช้สื่อสังคมออนไลน์ สัมพันธภาพในครอบครัว และทัศนคติของผู้ปกครองต่อการใช้อินเทอร์เน็ต

พฤติกรรมการใช้อินเทอร์เน็ตในเด็กวัยก่อนเรียน (อายุ 2-6 ปี) ได้รับการวิจัยอย่างกว้างขวางในช่วงทศวรรษที่ผ่านมา โดยพบว่าการใช้สื่อสังคมออนไลน์มีผลกระทบต่อพัฒนาการด้านการคิดเชิงบริหาร (Executive Function) ของเด็กในหลายด้าน การศึกษาหนึ่งที่ตีพิมพ์ในวารสาร JAMA Pediatrics พบว่าเด็กที่มีเวลาหน้าจอเกิน 1 ชั่วโมงต่อวันตั้งแต่อายุ 1 ปี มีความเสี่ยงสูงที่จะเกิดความล่าช้าในการพัฒนาทักษะด้านการสื่อสารและการแก้ปัญหาเมื่ออายุ 2 ปี อีกการศึกษาหนึ่งที่ตีพิมพ์ใน Journal of Child Psychology and Psychiatry พบว่าการดูทีวีในระหว่างมื้ออาหารเมื่ออายุ 2 ปี มีความสัมพันธ์เชิงลบกับพัฒนาการด้านภาษาและการคิดทั่วไปเมื่ออายุ 3.5 ปี (Yang et al., 2024) ดังนั้นเด็กวัยก่อนเรียนจึงควรส่งเสริมในการเรียนรู้สิ่งแวดล้อมภายนอกบ้าน หรือนอกสถานที่มากกว่าการเรียนรู้จากการใช้อินเทอร์เน็ต (ภัทรพรรณ ทำดี, 2564) ทั้งนี้ทัศนคติของผู้ปกครองก็เป็นสิ่งสำคัญในด้านการคิดเชิงบริหารของเด็กวัยก่อนเรียน

ทัศนคติต่อการใช้อินเทอร์เน็ตของผู้ปกครองเป็นปัจจัยสำคัญที่ทำให้เด็กมีแนวโน้มในการใช้อินเทอร์เน็ตเพิ่มมากขึ้น เพราะผู้ปกครองส่วนใหญ่มีแนวคิดว่าการที่เด็กใช้อินเทอร์เน็ตจะเป็นผลดี ต่อพัฒนาการด้านสังคม ภาษา และการเรียนรู้ เนื่องจากสื่อมีสิ่งเร้าหลายอย่างทั้งทางด้านภาพ เสียง ประกอบกับผู้ปกครองมักใช้อินเทอร์เน็ตในการใช้เป็นส่วนกลางในการติดต่อสื่อสาร ซึ่งจากงานวิจัยของ ปิยนุช ศรีสวัสดิ์เล็ก (2563) พบว่าประชากรมีค่าเฉลี่ยความคิดเห็น เกี่ยวกับผลที่ได้จากการใช้เครือข่ายสังคมออนไลน์ด้านการสื่อสารเป็นอันดับ 1 มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.52 อยู่ในระดับเห็นด้วยมากที่สุด โดยประชาชนมีความคิดเห็นว่าเครือข่ายสังคมออนไลน์ช่วยทำให้ติดต่อสื่อสารได้สะดวก รวดเร็ว และทำให้ทราบข้อมูลข่าวสารได้รวดเร็วมากยิ่งขึ้น ซึ่งทำให้ผู้ปกครองมีมุมมองการใช้อินเทอร์เน็ตของเด็กว่าเป็นเรื่องปกติ ผู้ปกครองอาจไม่เข้าใจว่าเด็กสามารถเรียนรู้การใช้สื่อออนไลน์ได้ทั้งวันจนดูเหมือนกำลังเสียเวลาไปกับสิ่งไร้สาระโดยเปล่าประโยชน์ และตัดสินใจว่าเป็นพฤติกรรมที่ควรปรับเปลี่ยน อาจส่งผลเสียต่อกิจกรรมในด้านอื่นของเด็กโดยเฉพาะเรื่องการเรียนรู้จนเกิดการโต้เถียงขัดแย้งระหว่างสมาชิกในครอบครัวอยู่บ่อยครั้ง ซึ่งถ้าสัมพันธภาพในครอบครัวดีจะทำให้เด็กมีการคิดเชิงบริหารดี

สัมพันธภาพในครอบครัวมีความสำคัญ เนื่องจากครอบครัวเป็นสถาบันแรกในการสร้างและหล่อหลอมทักษะด้านการคิด ทัศนคติ การแก้ไขปัญหา การปรับตัว และการทำงานร่วมกับผู้อื่น ความสัมพันธ์ภายในของครอบครัว เช่น

ความรัก ความเอาใจใส่ การตอบสนองต่อความต้องการทั้งทางด้านร่างกาย จิตใจ ล้วนเป็นสิ่งที่ส่งผลต่อพัฒนาการด้านการคิดเชิงบริหารของเด็กวัยก่อนเรียนทั้งสิ้น (เบญจวรรณ ปิ่นทอง, 2561) ซึ่งในปัจจุบันสื่อสังคมออนไลน์เข้ามามีบทบาทในความสัมพันธ์ของครอบครัวมากขึ้นใช้ในการติดต่อสื่อสารมากยิ่งขึ้นในชีวิตประจำวัน ทำให้เด็กสามารถพูดคุยกับครอบครัวที่อยู่ทางไกลได้มากขึ้น (ณรรญา ตัญญาพัฒนกุล, 2564) ผู้ปกครองควรดูแลเด็กอย่างใกล้ชิด และคำนึงถึงความปลอดภัยในการใช้สื่อสังคมออนไลน์ เพราะหากให้เด็กใช้สื่อสังคมออนไลน์มากเกินไป ความสัมพันธ์ในครอบครัวอาจลดลง และมีปัญหาทางพฤติกรรมที่ไม่เหมาะสมได้

เด็กวัยก่อนเรียนที่มีช่วงอายุระหว่าง 2-6 ปี เป็นช่วงระยะเวลาที่สำคัญทางการเจริญเติบโตของเด็ก (Crucial year of growth) เป็นวัยที่มีความอยากรู้อยากเห็น และเริ่มริลองทำสิ่งต่างๆ ตามที่ตนเองคิด เริ่มมีการพัฒนาด้านความคิดสร้างสรรค์ เด็กวัยนี้จะเริ่มปูพื้นฐานของทักษะด้วยประสาทสัมผัสต่างๆ ผ่านการเรียนรู้ จดจำ และเริ่มลอกเลียนเมื่อเด็กเห็นพฤติกรรมซ้ำๆ ในสภาพแวดล้อมเดิมๆ เด็กจะเริ่มลอกเลียนแบบพฤติกรรมทางสังคม

จังหวัดชลบุรี มีสภาพสังคมเป็นสังคมเมือง มีรากฐานจากเมืองเก่าประกอบกับความเจริญที่เข้ามาพร้อมกับการพัฒนาความเป็นเมืองที่มีความทันสมัย การคมนาคมที่สะดวกสบาย มีความคล่องตัวของสภาพเศรษฐกิจมากกว่าที่อื่นทำให้มีการเข้ามาทำงานของประชากรนอกพื้นที่มากขึ้น จากแบบสำรวจข้อมูลพื้นฐานเพื่อวางแผนพัฒนาขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น จังหวัดชลบุรี ประจำปี พ.ศ. 2565 อำเภอเมืองชลบุรี มีประชากร 340,953 คน แต่มีประชากรแฝง 73,556 คน มีการเข้าถึงเทคโนโลยีได้ง่าย ซึ่งเด็กสามารถเข้าถึงสื่ออินเทอร์เน็ตได้ไม่ว่าจะเป็นในรูปแบบสื่อทางวิดีโอหรือเกมส์ อีกทั้งบิดามารดาหรือผู้ปกครองให้ความสำคัญกับการทำงานและการหาเงิน ซึ่งอาจจะทำให้ดูแลเด็กไม่ทั่วถึง

จากการทบทวนวรรณกรรมเกี่ยวกับการพัฒนาทักษะการคิดเชิงบริหารของเด็กวัยก่อนเรียนในจังหวัดชลบุรีที่ผ่านมา พบว่าการคิดเชิงบริหารโดยรวมอยู่ในระดับดี โดยปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการคิดเชิงบริหารมากที่สุดคือระยะเวลาการนอนหลับตอนกลางคืน รองลงมาคือรูปแบบการเลี้ยงดูแบบเอาใจใส่และเพศหญิง ซึ่งตัวแปรทั้งหมดร่วมกันทำนายการคิดเชิงบริหารได้ 33% (ลัดดา เหลืองรัตนมาศ และคณะ, 2564) ซึ่งแสดงว่าปัจจัยทั้งด้านเด็กและครอบครัวมีบทบาทสำคัญต่อพัฒนาการด้านการคิดเชิงบริหารของเด็ก สอดคล้องกับทฤษฎีการเรียนรู้ทางสังคมของ Albert Bandura (1999) ที่เน้นการพัฒนาของบุคคลเกิดจากการปฏิสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยส่วนบุคคล (Personal factors) และปัจจัยสิ่งแวดล้อม ซึ่งบุคคลสามารถควบคุมและกำกับพฤติกรรมของตนเองผ่านกระบวนการทางความคิดและการตอบสนองต่อสิ่งแวดล้อม ดังนั้นการส่งเสริมพัฒนาการคิดเชิงบริหารจึงจำเป็นต้องคำนึงถึงปัจจัยหลายมิติทั้งจากตัวเด็กเองและสภาพแวดล้อมทางครอบครัวที่มีการปฏิสัมพันธ์กับเด็ก

ด้วยเหตุผลและความสำคัญดังกล่าว ผู้วิจัยจึงสนใจที่จะศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างสัมพันธภาพในครอบครัวทัศนคติต่อการใช้สื่อสังคมออนไลน์ของผู้ปกครอง และพฤติกรรมการใช้สื่อสังคมออนไลน์ของเด็กวัยก่อนเรียนกับการคิดเชิงบริหารของเด็กวัยก่อนเรียน ในศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก สังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น จังหวัดชลบุรี ซึ่งผลการวิจัยที่ได้มาในครั้งนี้ สามารถนำไปเป็นแนวทางในการสร้างกลยุทธ์เพื่อส่งเสริมให้เด็กวัยก่อนเรียน มีทักษะการรู้คิดเชิงบริหารที่พัฒนาไปทางที่ดีมากยิ่งขึ้น

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างสัมพันธภาพในครอบครัวกับการคิดเชิงบริหารของเด็กวัยก่อนเรียน
2. เพื่อศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างทัศนคติต่อการใช้สื่อสังคมออนไลน์ของผู้ปกครองกับการคิดเชิงบริหารของเด็กวัยก่อนเรียน

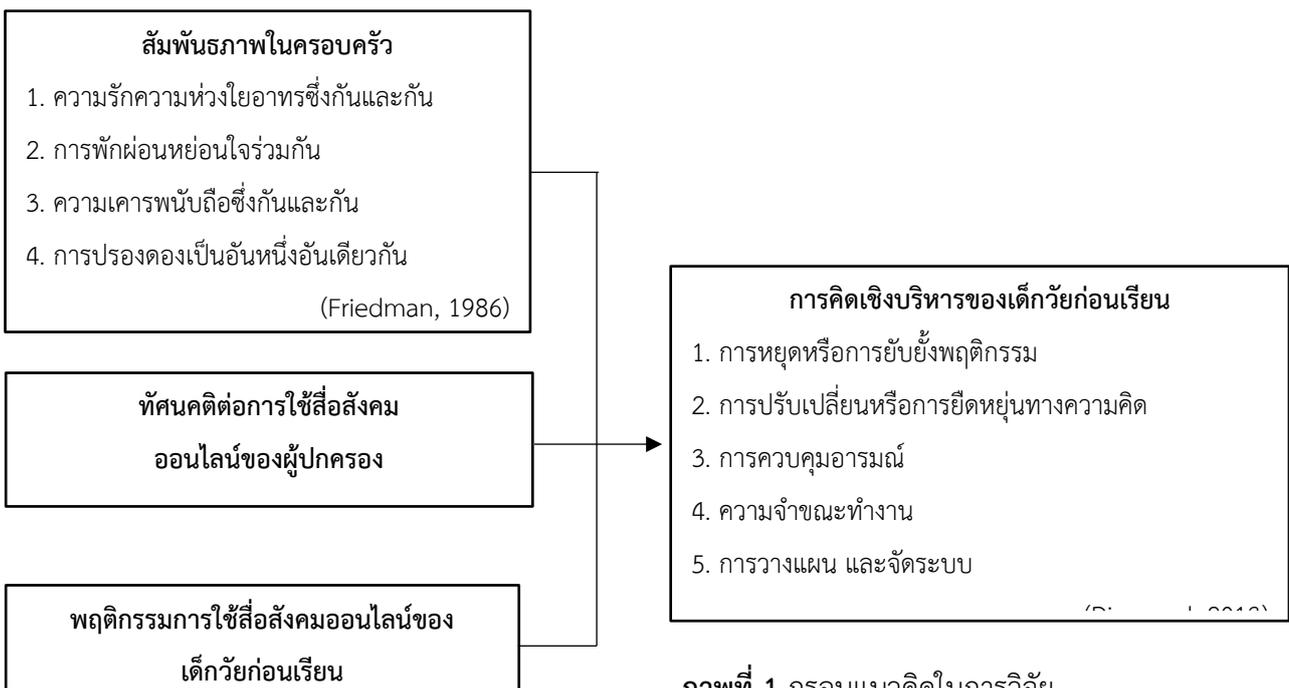
3. เพื่อศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างพฤติกรรมการใช้สื่อสังคมออนไลน์ของเด็กวัยก่อนเรียนกับการคิดเชิงบริหารของเด็กวัยก่อนเรียน

สมมติฐานการวิจัย

1. สัมพันธภาพในครอบครัวมีความสัมพันธ์กับการคิดเชิงบริหารของเด็กวัยก่อนเรียน
2. ทศนคติต่อการใช้สื่อสังคมออนไลน์ของผู้ปกครองมีความสัมพันธ์กับการคิดเชิงบริหารของเด็กวัยก่อนเรียน
3. พฤติกรรมการใช้สื่อสังคมออนไลน์ของเด็กวัยก่อนเรียนมีความสัมพันธ์กับการคิดเชิงบริหารของเด็กวัยก่อนเรียน

กรอบแนวคิดการวิจัย

การคิดเชิงบริหารของเด็กวัยก่อนเรียนตามแนวคิดของ Adele Diamond (2013) ประกอบด้วย 5 ด้าน ได้แก่ 1) การหยุดหรือการยับยั้งพฤติกรรม 2) การปรับเปลี่ยนหรือการยืดหยุ่นทางความคิด 3) การควบคุมอารมณ์ 4) ความจำขณะทำงาน และ 5) การวางแผนและจัดระบบ ตามทฤษฎีพัฒนาการของสมองและทฤษฎีวิวัฒนาการทางสังคมของ Vygotsky (1978) เด็กวัยก่อนเรียนถือเป็นช่วง Gold period ของการเจริญเติบโตของสมอง โดยมีการเจริญเติบโตอย่างรวดเร็ว การแตกแขนงของกิ่งประสาท และการเชื่อมต่อระหว่างเซลล์ประสาท เมื่อมีการใช้งานบ่อยจะพัฒนาเซลล์ประสาทให้มีประสิทธิภาพมากขึ้น เกิดเครือข่ายวงจรประสาทที่ทำให้เด็กสามารถคิดซับซ้อนได้มากขึ้น ซึ่งจากทฤษฎีการเรียนรู้ทางปัญญาของ Bandura (1999) เน้นว่าบุคคลมีการควบคุมกำกับตนเองทั้งทางอารมณ์และการกระทำเพื่อไปสู่เป้าหมาย ผ่านกระบวนการคิดและพฤติกรรมที่ตอบสนองต่อสิ่งแวดล้อม โดยเน้นการเลียนแบบพฤติกรรมทางสังคม การเรียนรู้เกี่ยวข้องกับองค์ประกอบ 3 ส่วน คือ 1) องค์ประกอบด้านตัวบุคคล (ความคิด ความเชื่อ ความคาดหวัง) 2) องค์ประกอบด้านพฤติกรรม และ 3) องค์ประกอบด้านสภาพแวดล้อมหรือบุคคลรอบตัว ดังนั้น การคิดเชิงบริหารของเด็กวัยก่อนเรียนจึงให้ความสำคัญทั้งกับตัวเด็กและครอบครัวที่มีปฏิสัมพันธ์กับเด็ก ซึ่งถือเป็นสิ่งแวดล้อมที่มีบทบาทสำคัญต่อพฤติกรรมของเด็ก โดยพัฒนาการและการเรียนรู้เกิดจากปฏิสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยส่วนบุคคลและสิ่งแวดล้อม ผู้วิจัยจึงได้เสนอกรอบแนวคิดในการวิจัย ดังนี้

ภาพที่ 1 กรอบแนวคิดในการวิจัย

วิธีดำเนินการวิจัย

งานวิจัยนี้เป็นงานวิจัยเชิงพรรณนาเพื่อหาความสัมพันธ์ (Correlation Research Design)

ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ประชากร คือ ผู้ปกครองและเด็กวัยก่อนเรียนที่มีอายุระหว่าง 2-6 ปี ทั้งหมดที่มาใช้บริการที่ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กสังกัดองค์กรปกครองท้องถิ่น จังหวัดชลบุรี

กลุ่มตัวอย่าง ผู้วิจัยคำนวณขนาดกลุ่มตัวอย่างด้วยวิธีวิเคราะห์อำนาจการทดสอบ (Power Analysis) โดยใช้โปรแกรม G* Power version 3.1.9.4 กำหนดระดับนัยสำคัญ (α) ที่ .05 อำนาจทดสอบ (Power) = .80 และใช้ขนาดอิทธิพลปานกลาง (Medium effect size) = 0.30 (Cohen, 1988) ได้กลุ่มตัวอย่าง 84 คนจากการทบทวนวรรณกรรมพบว่า มีการสูญหายของข้อมูล (Missing data) หรือข้อมูลไม่ครบถ้วนสมบูรณ์ ผู้วิจัยจึงเพิ่มขนาดกลุ่มตัวอย่างอีก ร้อยละ 20 (Sulik et al., 2015) ดังนั้นจะได้กลุ่มตัวอย่างทั้งหมดจำนวน 100 คน

สุ่มกลุ่มตัวอย่างแบบหลายขั้นตอน (Multistage random sampling) เริ่มสุ่มจากตำบลทั้งหมด 14 ตำบล ด้วยวิธีสุ่มอย่างง่าย (Simple random sampling) โดยการจับฉลากแบบไม่ทดแทน ได้มา 1 ตำบล คือ ตำบลห้วยกะปิ ซึ่งประกอบด้วยศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก จำนวน 3 ศูนย์ หลังจากนั้นคำนวณสัดส่วนของเด็กวัยก่อนเรียนตามจำนวนเด็กในแต่ละศูนย์ให้ได้ขนาดกลุ่มตัวอย่าง 100 คน แล้วจึงทำการสุ่มเลือกกลุ่มตัวอย่างด้วยคอมพิวเตอร์

เกณฑ์การคัดเข้าของเด็กวัยก่อนเรียน คือ อายุระหว่าง 2-6 ปี สามารถพูดโต้ตอบภาษาไทยได้ ไม่ได้รับการวินิจฉัยจากแพทย์ว่าเป็นโรคมาริสน์ออทิสติก หรือกลุ่มอาการดาวน์ซินโดรม และไม่มีประวัติได้รับการบาดเจ็บทางสมอง และเกณฑ์การคัดเข้าของผู้ปกครอง คือ อายุระหว่าง 18-59 ปี เป็นญาติสายตรงและเป็นผู้ดูแลหลัก เช่น บิดา มารดา ปู่ ย่า ตา ยาย ลุง ป้า น้า อา อาศัยอยู่บ้านเดียวกันกับเด็ก ให้การดูแลเด็กอย่างน้อย 6 เดือนขึ้นไป และสามารถสื่อสารภาษาไทยได้

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

มีจำนวน 1 ชุด คือ แบบสอบถามเรื่องปัจจัยที่มีความสัมพันธ์กับการคิดเชิงบริหารของเด็กวัยก่อนเรียน ประกอบด้วย 5 ส่วน ดังนี้

ส่วนที่ 1 แบบสอบถามข้อมูลส่วนบุคคล ประกอบด้วย 2 ส่วน คือ 1) ส่วนของข้อมูลผู้ปกครอง ได้แก่ เพศ อายุ การศึกษา อาชีพ ลักษณะครอบครัว สถานภาพครอบครัวรายได้ต่อเดือนของครอบครัว ความเพียงพอของรายได้ ความเกี่ยวข้องกับเด็ก ช่องทางการใช้สื่อสังคมออนไลน์ สื่อสังคมออนไลน์ที่ท่านใช้ ความถี่การใช้สื่อออนไลน์ของท่านในแต่ละวัน ระยะเวลาที่ใช้สื่อสังคมออนไลน์ต่อครั้ง และ 2) ส่วนของข้อมูลเด็กวัยก่อนเรียน ได้แก่ เพศ อายุ ลำดับ การเกิดของบุตร ช่องทางการใช้สื่อสังคมออนไลน์ ความถี่การใช้สื่อสังคมออนไลน์ของเด็กในแต่ละวัน และระยะเวลาที่ใช้สื่อสังคมออนไลน์ต่อครั้ง

ส่วนที่ 2 แบบสอบถามสัมพันธภาพในครอบครัว ซึ่งผู้วิจัยประยุกต์มาจากแบบสอบถามสัมพันธภาพในครอบครัวของวารุณี มีหลาย และคณะ (2559) ที่สร้างขึ้นตามแนวคิดของ Friedman, 1986 ประกอบด้วย 4 ด้าน คือ 1) ด้านความรักและความห่วงใยอาหารซึ่งกันและกัน 2) ด้านการพักผ่อนหย่อนใจ 3) ด้านการเคารพนับถือซึ่งกันและกัน และ 4) ด้านการปรองดองเป็นอันหนึ่งอันเดียวกัน มีจำนวน 16 ข้อ โดยแบ่งระดับคะแนนเป็นแบบมาตราส่วนประเมินค่า 5 ระดับ ดังนี้ 5 หมายถึง ครอบครัวของท่านปฏิบัติมากที่สุด 4 หมายถึง ครอบครัวของท่านปฏิบัติมาก 3 หมายถึง

ครอบครัวของท่านปฏิบัติปานกลาง 2 หมายถึงครอบครัวของท่านปฏิบัติน้อย และ 1 หมายถึง ครอบครัวของท่านปฏิบัติ น้อยที่สุด

ส่วนที่ 3 แบบสอบถามทัศนคติต่อการใช้อีบุ๊กออนไลน์ของผู้ปกครอง เป็นแบบสอบถามที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นเอง จากศึกษาค้นคว้าเอกสารงานวิจัยเกี่ยวกับทัศนคติต่อการใช้อีบุ๊กออนไลน์ของผู้ปกครอง หลังจากนั้นนำความรู้ที่ได้ จากการศึกษาค้นคว้าเอกสาร มารวบรวมและวิเคราะห์ข้อมูลมาสร้างแบบสอบถาม โดยแบบสอบถามส่วนนี้มีข้อ คำถาม ทั้งหมด 10 ข้อ โดยแบ่งระดับคะแนนเป็นแบบมาตราส่วนประเมินค่า 5 ระดับ ดังนี้ 5 หมายถึง เห็นด้วยมากที่สุด 4 หมายถึง เห็นด้วยมาก 3 หมายถึง เห็นด้วยปานกลาง 2 หมายถึง เห็นด้วยน้อย และ 1 หมายถึง ไม่เห็นด้วย

ส่วนที่ 4 แบบสอบถามพฤติกรรมการใช้อีบุ๊กออนไลน์ของเด็กวัยก่อนเรียน เป็นแบบสอบถามที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นเอง จากศึกษาค้นคว้าเอกสาร งานวิจัยเกี่ยวกับทัศนคติต่อการใช้อีบุ๊กออนไลน์ของผู้ปกครอง โดยแบบสอบถาม ประกอบด้วย 4 ด้านในแต่ละด้าน ได้แก่ วัตถุประสงค์ของการใช้ สถานที่ที่ใช้ ช่วงเวลาที่ใช้ และลักษณะการใช้ มีข้อ คำถามด้านละ 4 ข้อ รวม ทั้งหมด 16 ข้อ โดยในแต่ละข้อมีคำตอบให้เลือก 5 คำตอบ ดังนี้ 5 หมายถึง ปฏิบัติเป็นประจำ สม่ำเสมอทุกวัน 4 หมายถึง ปฏิบัติบ่อยครั้งประมาณ 5 - 6 วัน/สัปดาห์ 3 หมายถึง ปฏิบัติบางครั้งประมาณ 3 - 4 วัน/ สัปดาห์ 2 หมายถึง ปฏิบัติน้อยครั้งประมาณ 1 - 2 วัน/สัปดาห์ และ 1 หมายถึง ไม่เคยปฏิบัติเลย

ส่วนที่ 5 แบบประเมินการคิดเชิงบริหารในเด็กวัยก่อนเรียน พัฒนาโดยนวลจันทร์ จุฑาภักติกุลและ คณะ (2560) โดยผู้วิจัยได้ทำหนังสือขออนุญาตใช้เครื่องมือไปยังคณะพยาบาลศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหิดล เป็นเครื่องมือ มาตรฐานได้จากการสำรวจการคิดเชิงบริหารในเด็กวัยก่อนเรียน ประเมินโดยครู/ผู้ดูแล แบบประเมินมีค่าความสอดคล้อง เชิงเนื้อหา อยู่ระหว่าง 0.67 – 1.0 มีข้อคำถาม 32 ข้อ ประกอบด้วยทักษะ 5 ด้าน คือ การหยุดหรือการยับยั้งพฤติกรรม จำนวน 10 ข้อ การยืดหยุ่นทางความคิดจำนวน 5 ข้อ การควบคุมอารมณ์จำนวน 5 ข้อ ความจำขณะทำงาน จำนวน 6 ข้อ และการวางแผนจัดการจำนวน 6 ข้อ ลักษณะคำตอบ เป็นมาตรประมาณค่า 5ระดับ พิสัย 0– 128 คะแนน แปลผลโดยนำคะแนนดิบมาเทียบ T-Score และเปรียบเทียบกับเกณฑ์ที่ตรงกับช่วงอายุและเพศของเด็ก เพื่อจัดระดับการคิดเชิงบริหารของเด็ก ดังนี้ T-score > 60 หมายถึง ดีมาก T-score 56-60 หมายถึง ดี T-score 45-55 หมายถึง ปานกลาง T-score 40-44 หมายถึง ควรพัฒนา T-score < 40 หมายถึง ควรปรับปรุง

การตรวจสอบคุณภาพของเครื่องมือวิจัย

การทดสอบความเที่ยงตรงของเครื่องมือ (Content validity)

ผู้วิจัยนำแบบสอบถามข้อมูลส่วนบุคคลของผู้ปกครองและเด็กวัยก่อนเรียน สัมภาษณ์ในครอบครัว ทัศนคติ ต่อการใช้อีบุ๊กออนไลน์ของผู้ปกครองและพฤติกรรมการใช้อีบุ๊กออนไลน์ของเด็กวัยก่อนเรียน ให้ผู้ทรงคุณวุฒิ จำนวน 3 ท่าน ตรวจสอบความตรงเชิงเนื้อหา นำมาหาค่าเฉลี่ยความสอดคล้องกันของข้อคำถาม (Index of Item Objective Congruence : IOC) ซึ่งในการวิจัยครั้งนี้พบว่า ผ่านเกณฑ์ทุกข้อ ได้ค่าความสอดคล้องรายข้อ (IOC) เท่ากับ .67 – 1.00

การตรวจสอบความเชื่อมั่นของเครื่องมือ (Reliability)

1. ผู้วิจัยนำแบบสอบถาม ที่ปรับปรุงแก้ไขแล้วไปทดลองใช้กับผู้ปกครองของเด็กวัยก่อนเรียนที่ศูนย์ พัฒนาเด็กเล็กที่ตำบลห้วยกะปิที่ไม่ใช่กลุ่มตัวอย่าง จำนวน 30 คน จากนั้นนำมาหาความเชื่อมั่นโดยใช้สูตรสัมประสิทธิ์ อัลฟาของครอนบาค (Cronbach's Coefficients of Alpha) ได้ค่าความเชื่อมั่น ดังนี้ แบบสอบถามสัมภาษณ์ใน

ครอบครัว ได้เท่ากับ .91 แบบสอบถามทัศนคติต่อการใช้อินเทอร์เน็ตของผู้ปกครอง ได้เท่ากับ .75 และแบบสอบถามพฤติกรรมการใช้อินเทอร์เน็ตของเด็กวัยก่อนเรียน ได้เท่ากับ .88

2. แบบประเมินการคิดเชิงบริหารของเด็กวัยก่อนเรียน โดยผู้วิจัยได้ประเมินการคิดเชิงบริหารของเด็กวัยก่อนเรียนพร้อมกับครู/ผู้ดูแลที่อยู่ห้องเดียวกันจำนวน 3 คน ในเวลาเดียวกัน และต่างคนต่างประเมินแล้วนำไปคำนวณความเชื่อมั่นด้วยวิธี Interrater Reliability (IRR) ได้ .94

การพิทักษ์สิทธิกลุ่มตัวอย่าง

ในการวิจัยครั้งนี้ได้รับการรับรองจากคณะกรรมการจริยธรรมการวิจัยในมนุษย์ วิทยาลัยพยาบาลบรมราชชนนี ชลบุรี (BNC REC 03/2567) ซึ่งรับรองวันที่ 11 เมษายน 2567 ถึง 11 เมษายน 2568 ผู้วิจัยได้เชิญชวนผู้ปกครองและเด็กวัยก่อนเรียน (กลุ่มตัวอย่าง) โดยชี้แจงวัตถุประสงค์ในการวิจัย ขั้นตอน และระยะเวลาในการเก็บรวบรวมข้อมูลพร้อมทั้งขอความร่วมมือในการเก็บข้อมูลโดยชี้แจงให้ทราบเกี่ยวกับสิทธิ์ในการเข้าร่วม มีหนังสือแสดงเจตนายินยอมเข้าร่วมทำการวิจัย และปฏิเสธการเข้าร่วมการวิจัยขึ้นอยู่กับความสมัครใจของกลุ่มตัวอย่าง และมีสิทธิที่จะถอนตัวออกจากการวิจัยระหว่างดำเนินการวิจัยได้โดยไม่มีผลต่อการเกิดความเสียหายใดๆ ต่อบุคคลและองค์การ ข้อมูลทั้งหมดของกลุ่มตัวอย่างจะเป็นความลับ และนำไปใช้เพื่อการวิจัยเท่านั้น

การเก็บรวบรวมข้อมูล

1. ผู้วิจัยดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูลหลังจากได้รับการรับรองจริยธรรมจากคณะกรรมการจริยธรรมการวิจัยในมนุษย์ วิทยาลัยพยาบาลบรมราชชนนี ชลบุรี
2. ทำหนังสือขออนุญาตเก็บรวบรวมข้อมูลไปยังสำนักงานองค์กรปกครองท้องถิ่น ตำบลห้วยกะปิ จังหวัดชลบุรี เพื่อขออนุญาตและสนับสนุนในการทำวิจัย
3. เมื่อได้รับการอนุญาตจากองค์กรปกครองท้องถิ่นตำบลห้วยกะปิ จังหวัดชลบุรี ผู้วิจัยประสานงานกับศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก 3 ศูนย์ที่สังกัดองค์กรปกครองท้องถิ่น จังหวัดชลบุรี เพื่อชี้แจงวัตถุประสงค์และขออนุเคราะห์เก็บรวบรวมข้อมูลวิจัย
4. ผู้วิจัยได้ศึกษาวิธีการคิดเชิงบริหารของเด็กวัยก่อนเรียนกับผู้เชี่ยวชาญเรื่องการคิดเชิงบริหารของเด็กวัยก่อนเรียน โดยผู้วิจัยและครู/ผู้ดูแลเด็ก/ผู้เชี่ยวชาญ ต้องประเมินเด็กคนเดียวกัน ในเวลาเดียวกัน จำนวน 3 คน ต่างคนต่างประเมิน ได้ Interrater Reliability ที่มีค่ามากกว่า .90 ขึ้นไป
5. ผู้วิจัยแนะนำตัว ชี้แจงถึงวัตถุประสงค์ การดำเนินงาน และวิธีการเก็บรวบรวมข้อมูลเด็กวัยก่อนเรียนและผู้ปกครอง พร้อมทั้งอธิบายรายละเอียดในการประเมินการคิดเชิงบริหารของเด็กวัยก่อนเรียนให้กับครู/ผู้ดูแล และเตรียมผู้ช่วยวิจัย ได้แก่ ครู/ผู้ดูแลเด็กวัยก่อนเรียน โดยครู/ผู้ดูแลเพื่อให้มีความรู้ในการประเมินการคิดเชิงบริหารของเด็กวัยก่อนเรียนตามแบบประเมินการคิดเชิงบริหารในเด็กวัยก่อนเรียนที่พัฒนา
6. ผู้วิจัยพบผู้ปกครองที่มารับบริการที่ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กที่สังกัดองค์กรปกครองท้องถิ่นตำบลห้วยกะปิ จังหวัดชลบุรี ขอเชิญผู้ปกครองที่สนใจ เข้าร่วมรับ ฟังโครงการวิจัยหากผู้ปกครองยินดีเข้าร่วมการวิจัย ขอให้ลงนามในหนังสือแสดงเจตนายินยอมเข้าร่วมการวิจัย
7. ผู้วิจัยขอให้ผู้ปกครองตอบแบบสอบถามข้อมูลทั่วไปของผู้ปกครองและเด็กแบบสอบถามสัมพันธภาพในครอบครัว ทัศนคติต่อการใช้อินเทอร์เน็ตของผู้ปกครองและพฤติกรรมการใช้อินเทอร์เน็ตของเด็กวัยก่อนเรียน

8. ประเมินการคิดเชิงบริหารของเด็กโดยครู/ผู้ดูแลเด็ก

9. ผู้วิจัยรวบรวมแบบสอบถาม ตรวจสอบความถูกต้องของข้อมูลและนำไปวิเคราะห์ด้วยวิธีการทางสถิติ

การวิเคราะห์ข้อมูล

ผู้วิจัยนำแบบสอบถามที่ได้รับการตรวจสอบความสมบูรณ์แล้ว มาวิเคราะห์โดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูป ในระบบคอมพิวเตอร์ และกำหนดระดับนัยสำคัญทางสถิติ (α) ที่ .05 ดังนี้

1. ข้อมูลส่วนบุคคลของผู้ปกครองและเด็กวัยก่อนเรียน วิเคราะห์โดยใช้สถิติเชิงพรรณนา

(Descriptive Statistics) ได้แก่ การแจกแจงความถี่ ร้อยละ ค่าเฉลี่ย (M) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (SD)

2. วิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างสัมพันธภาพในครอบครัว ทักษะคิดต่อการใช้อินเทอร์เน็ตของผู้ปกครอง และพฤติกรรมการใช้อินเทอร์เน็ตของเด็กวัยก่อนเรียนกับการคิดเชิงบริหารของเด็กวัยก่อนเรียน โดยใช้สถิติ Pearson's Correlation Coefficient ซึ่งตัวแปรที่นำมาวิเคราะห์สัมพันธ์ได้ผ่านการทดสอบข้อตกลงเบื้องต้นว่ามี การกระจายของข้อมูลเป็นโค้งปกติเป็นไปตามข้อตกลงของการใช้สถิติ

ผลการวิจัย

ผู้ปกครองส่วนใหญ่เป็นเพศหญิง (ร้อยละ 77) และส่วนใหญ่มีความสัมพันธ์กับเด็กวัยก่อนเรียนโดยเป็นมารดา (ร้อยละ 60) มีอายุเฉลี่ย 36.49 ปี ($SD = 9.93$) มีอายุระหว่าง 30 - 39 ปีมากที่สุด (ร้อยละ 44) ส่วนใหญ่มีการศึกษาต่ำกว่ามัธยมศึกษาตอนปลาย (ร้อยละ 42) และส่วนใหญ่ประกอบอาชีพอื่นๆ (ร้อยละ 43) มีลักษณะครอบครัวแบบเดี่ยว เป็นส่วนใหญ่ (ร้อยละ 66) มีสถานภาพครอบครัวแบบอยู่ด้วยกันมากที่สุด (ร้อยละ 83) รายได้ต่อเดือนของครอบครัวส่วนใหญ่อยู่ระหว่าง 15,001 -30,000 บาท (ร้อยละ 45) ซึ่งมีความเพียงพอ (ร้อยละ 56) มีจำนวนการใช้อินเทอร์เน็ตผ่านสมาร์ทโฟน (Smartphone) มากที่สุด (ร้อยละ 77) และใช้แอปพลิเคชันเฟซบุ๊ก (Facebook) และไลน์ (Line) มากที่สุด (ร้อยละ 35) ส่วนใหญ่มีการใช้งาน 3 - 4 ครั้ง (ร้อยละ 32) และใช้ระยะเวลา 30 นาทีต่อครั้งมากที่สุด (ร้อยละ 44) โดยส่วนใหญ่บุตรหลานที่มีการใช้อินเทอร์เน็ต (ร้อยละ 85)

เด็กวัยก่อนเรียนส่วนใหญ่เป็นเพศชาย (ร้อยละ 53) และมีอายุอยู่ระหว่าง 36-47 เดือน (ร้อยละ 49) ส่วนใหญ่เป็นบุตรคนหลัง (ร้อยละ 51) เด็กส่วนใหญ่มีจำนวนการใช้อินเทอร์เน็ตผ่านสมาร์ทโฟน (Smartphone) (ร้อยละ 74) โดยมีความถี่ในการใช้งานอยู่ที่ 1 - 2 ครั้งต่อวัน (ร้อยละ 61) และใช้ระยะเวลา 15 - 30 นาทีต่อครั้งมากที่สุด (ร้อยละ 40)

ผลการศึกษาพบว่า สัมพันธภาพในครอบครัวและทักษะคิดต่อการใช้อินเทอร์เน็ตของผู้ปกครอง อยู่ในระดับดี ($M=4.55$, $SD=0.37$ และ $M=3.97$, $SD=0.59$ ตามลำดับ) ส่วนพฤติกรรมการใช้อินเทอร์เน็ตของเด็กวัยก่อนเรียนอยู่ในระดับปานกลาง ($M=3.66$, $SD=0.43$) ดังตารางที่ 1

ตารางที่ 1 แสดงค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของสัมพันธภาพในครอบครัว ทักษะคิดต่อการใช้อินเทอร์เน็ตของผู้ปกครอง และพฤติกรรมการใช้อินเทอร์เน็ตของเด็กวัยก่อนเรียน

ตัวแปร	M	SD	ระดับ
สัมพันธภาพในครอบครัว	4.55	0.37	ดี
ทักษะคิดต่อการใช้อินเทอร์เน็ตของผู้ปกครอง	3.97	0.59	ดี
พฤติกรรมการใช้อินเทอร์เน็ตของเด็กวัยก่อนเรียน	3.66	0.43	ปานกลาง

การคิดเชิงบริหารของเด็กวัยก่อนเรียนทั้ง 5 ด้าน มีคะแนนสูงสุดเท่ากับ 128 คะแนน และต่ำสุด 65 คะแนน โดยมีค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานอยู่ที่ $M = 103.71$ และ $SD = 17.18$ ซึ่งเมื่อคิดคะแนนมาตรฐาน (T-Score) ของการคิดเชิงบริหารของเด็กวัยก่อนเรียนรายด้านทั้ง 5 ด้านพบว่าด้านพัฒนาการด้านการหยุด การยับยั้งพฤติกรรมมีค่าเฉลี่ยสูงสุดและจัดอยู่ในระดับดีมาก ($M = 61.61, SD = 7.16$) ในขณะที่ด้านพัฒนาการด้านความจำขณะทำงานมีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุดอยู่ในระดับดี ($M = 51.97, SD = 8.26$) และเมื่อพิจารณาคะแนนมาตรฐาน (T-Score) โดยภาพรวมอยู่ในระดับดี ($M = 61.38, SD = 6.79$) ดังตารางที่ 2

ตารางที่ 2 แสดงค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของการคิดเชิงบริหารของเด็กวัยก่อนเรียนรายด้าน และโดยภาพรวม

การคิดเชิงบริหาร ของเด็กวัยก่อนเรียน	คะแนน				คะแนนมาตรฐาน (T-Score)				ระดับ
	Min	Max	M	SD	Min	Max	M	SD	
พัฒนาการด้านการหยุด การยับยั้งพฤติกรรม	18	40	32.77	5.98	40	73	61.61	7.16	ดีมาก
พัฒนาการด้านการเปลี่ยน/ ความยืดหยุ่นในการคิด	10	20	16.41	2.76	43	69	59.30	6.23	ดี
พัฒนาการด้านการควบคุม อารมณ์	5	20	15.68	3.50	36	71	59.60	7.98	ดี
พัฒนาการด้านความจำขณะ ทำงาน	7	24	18.67	4.15	31	70	57.97	8.26	ดี
พัฒนาการด้าน การวางแผนจัดการ	11	24	20.18	3.57	41	71	60.07	6.96	ดี
โดยภาพรวม	65	128	103.71	17.18	45	72	61.38	6.79	ดี

ความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรที่ศึกษา

สัมพันธ์ภาพในครอบครัวและทัศนคติต่อการใช้อินเทอร์เน็ตของผู้ปกครอง มีความสัมพันธ์ทางบวกในระดับต่ำกับการคิดเชิงบริหารของเด็กวัยก่อนเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ($r = .22$ และ $r = .21$ ตามลำดับ) ส่วนพฤติกรรมการใช้สื่อสังคมออนไลน์ของเด็กวัยก่อนเรียน ไม่มีความสัมพันธ์กับการคิดเชิงบริหารของเด็กวัยก่อนเรียน ดังตารางที่ 3

ตารางที่ 3 ตารางแสดงค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ระหว่างสัมพันธ์ภาพในครอบครัว ทัศนคติต่อการใช้อินเทอร์เน็ตของผู้ปกครอง และพฤติกรรมการใช้สื่อสังคมออนไลน์ของเด็กวัยก่อนเรียน กับการคิดเชิงบริหารของเด็กวัยก่อนเรียน ($n=100$)

ตัวแปร	การคิดเชิงบริหารของเด็กวัยก่อนเรียน	
	r	p-value
สัมพันธ์ภาพในครอบครัว	.22*	.03
ทัศนคติต่อการใช้อินเทอร์เน็ตของผู้ปกครอง	.21*	.04
พฤติกรรมการใช้สื่อสังคมออนไลน์ของเด็ก	.01	.93

* $p < .05$

เมื่อวิเคราะห์รายด้านทั้ง 5 ด้านของการคิดเชิงบริหารของเด็กวัยก่อนเรียนพบว่าพัฒนาการด้านความจำขณะทำงาน และพัฒนาการด้านการวางแผนจัดการมีความสัมพันธ์ทางบวกในระดับต่ำกว่าสัมพันธ์ภาพในครอบครัวอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ($r=.21$ และ $r=.25$) นอกจากนี้ยังพบว่าพัฒนาการด้านการหยุด การยับยั้งพฤติกรรม พัฒนาการด้านความขณะทำงาน และพัฒนาการด้านการวางแผนและจัดระบบมีความสัมพันธ์ทางบวกในระดับต่ำกว่าทัศนคติต่อการใช้อินเทอร์เน็ตของผู้ปกครองอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ($r=.21$, $r=.21$ และ $r=.20$) ตามลำดับ สำหรับการคิดเชิงบริหารของเด็กวัยก่อนเรียนทั้ง 5 ด้านพบว่าไม่มีความสัมพันธ์กับพฤติกรรมการใช้สื่อสังคมออนไลน์ของเด็กวัยก่อนเรียน ดังตารางที่ 4

ตารางที่ 4 ตารางแสดงค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ระหว่างสัมพันธ์ภาพในครอบครัว ทัศนคติต่อการใช้อินเทอร์เน็ตของผู้ปกครอง และพฤติกรรมการใช้สื่อสังคมออนไลน์ของเด็กวัยก่อนเรียนกับการคิดเชิงบริหารของเด็กวัยก่อนเรียนรายด้าน ($n=100$)

การคิดเชิงบริหารของเด็กวัยก่อนเรียน	สัมพันธ์ภาพในครอบครัว		ทัศนคติต่อการใช้อินเทอร์เน็ตของผู้ปกครอง		พฤติกรรมการใช้สื่อสังคมออนไลน์ของเด็กวัยก่อนเรียน	
	r	p-value	r	p-value	r	p-value
พัฒนาการด้านการหยุด การยับยั้งพฤติกรรม	.19	.06	.21*	.03	.02	.88
พัฒนาการด้านการเปลี่ยน/ความยืดหยุ่นในการคิด	.14	.17	.12	.24	-.06	.56
พัฒนาการด้านการควบคุมอารมณ์	.17	.10	.10	.31	.01	.95
พัฒนาการด้านความจำขณะทำงาน	.21*	.04	.21*	.03	.02	.84
พัฒนาการด้านการวางแผนจัดการ	.25*	.01	.20*	.05	.03	.74

* $p < .05$

การอภิปรายผล ผู้วิจัยอภิปรายผลการวิจัยตามสมมติฐานการวิจัย ดังนี้

1. ความสัมพันธ์ระหว่างสัมพันธ์ภาพในครอบครัวกับการคิดเชิงบริหารของเด็กวัยก่อนเรียน

เมื่อวิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างสัมพันธ์ภาพในครอบครัวกับการคิดเชิงบริหารของเด็กวัยก่อนเรียน พบว่าสัมพันธ์ภาพในครอบครัวมีความสัมพันธ์เชิงบวกในระดับต่ำกว่าการคิดเชิงบริหารของเด็กวัยก่อนเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ($r=.22$) สอดคล้องกับการศึกษาของวรรณวิการ์ ใจกล้าและคณะ (2566) ที่พบว่าสัมพันธ์ภาพในครอบครัวโดยรวมมีความสัมพันธ์ทางบวกกับพัฒนาการด้านการคิดเชิงบริหารของเด็กปฐมวัย ($r = .306$, $p < .01$) และการศึกษาของ ดวงฤทัย เสมอคุ้มหอมและคณะ (2562) สนับสนุนความสำคัญของครอบครัวที่เป็นสิ่งแวดล้อมของเด็กต่อการพัฒนาทักษะการด้านการคิดเชิงบริหาร โดยพบว่าความเครียดของผู้ปกครองมีความสัมพันธ์ทางลบกับการคิดเชิงบริหารของเด็ก ($r = -.44$, $p < .01$) และพัฒนาการด้านภาษามีความสัมพันธ์เชิงบวกกับการคิดเชิงบริหาร ($Z = 3.36$, 5.06 , $p < .001$) แสดงถึงความสำคัญของการสื่อสารภายในครอบครัว ซึ่งตามทฤษฎีการเรียนรู้ทางปัญญาของ Bandura (1999) การพัฒนาเด็กเกิดจากปฏิสัมพันธ์สามทางระหว่างปัจจัยส่วนบุคคล พฤติกรรมและสิ่งแวดล้อมโดยสัมพันธ์ภาพในครอบครัวจัดเป็นส่วนหนึ่งของสิ่งแวดล้อมที่สร้างบรรยากาศอบอุ่นและปลอดภัย ทำให้เด็กเรียนรู้การควบคุมและแสดงอารมณ์อย่างเหมาะสม

2. ความสัมพันธ์ระหว่างทัศนคติต่อการใช้อีสื่อสังคมออนไลน์ของผู้ปกครองกับการคิดเชิงบริหารของเด็กวัยก่อนเรียน

เมื่อวิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างทัศนคติต่อการใช้อีสื่อสังคมออนไลน์ของผู้ปกครองกับการคิดเชิงบริหารของเด็กวัยก่อนเรียน พบว่า ทัศนคติต่อการใช้อีสื่อสังคมออนไลน์ของผู้ปกครองมีความสัมพันธ์เชิงบวกในระดับต่ำกับการคิดเชิงบริหารของเด็กวัยก่อนเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ($r=.21$) แสดงถึงผลกระทบของสื่อดิจิทัลต่อการคิดเชิงบริหารของเด็กวัยก่อนเรียน ซึ่งสอดคล้องกับการศึกษาของ Wannapaschaiyong และคณะ (2023) ที่พบว่าการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองในการดูสื่อร่วมกันเป็นปัจจัยสำคัญ โดยเด็กที่ผู้ปกครองใช้เวลาดูสื่อร่วมกันน้อยกว่า 50% มีความเสี่ยงสูงขึ้น 5.51 เท่าในการมีปัญหาของการคิดเชิงบริหาร ซึ่งการที่ผู้ปกครองมีทัศนคติเชิงบวกจะทำให้คำแนะนำและควบคุมการใช้อีสื่อของเด็กได้ สอดคล้องกับการศึกษาของ Popovska Nalevska และ Popovski (2023) ที่พบว่าผู้ปกครองส่วนใหญ่ (69.5%) สนทนากับเด็กเกี่ยวกับการใช้อินเทอร์เน็ตอย่างปลอดภัยและตั้งกฎเกณฑ์ที่ครอบคลุมทั้งเนื้อหาและเวลาใช้งาน ในทางตรงกันข้ามการศึกษาของ ตวงพร ชุมประเสริฐ และคณะ (2562) ชี้ให้เห็นความเสี่ยงของการใช้อีสื่อมากเกินไป โดยพบความสัมพันธ์ทางลบกับพัฒนาการด้านภาษาและสังคม ($p < 0.05$) ถึงแม้ผู้ปกครองจะมีทัศนคติเชิงบวก หากขาดการควบคุมที่เหมาะสมก็อาจส่งผลกระทบต่อพัฒนาการของเด็กได้ สอดคล้องกับแนวคิดของ กุลชาติ พันธุ์รูกุล และ เมษา นวลศรี (2562) ที่เสนอว่าสื่อเทคโนโลยีสามารถเป็นทั้งโอกาสและความเสี่ยงต่อเด็กปฐมวัย ขึ้นอยู่กับการใช้งานและการดูแลจากผู้ใหญ่ โดยเน้นความสำคัญของการพัฒนา "ความฉลาดทางดิจิทัล" ผ่านการเป็นแบบอย่างที่ดีและการคัดกรองสื่อที่มีคุณภาพ ระบบ เพื่อเสริมสร้างผลกระทบเชิงบวกต่อการพัฒนาทักษะเชิงบริหารของเด็กวัยก่อนเรียนอย่างแท้จริง

3. ความสัมพันธ์ระหว่างพฤติกรรมการใช้อีสื่อสังคมออนไลน์ของเด็กวัยก่อนเรียนกับการคิดเชิงบริหารของเด็กวัยก่อนเรียน

เมื่อวิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างพฤติกรรมการใช้อีสื่อสังคมออนไลน์ของเด็กวัยก่อนเรียนกับการคิดเชิงบริหารของเด็กวัยก่อนเรียน พบว่า พฤติกรรมการใช้อีสื่อสังคมออนไลน์ของเด็กวัยก่อนเรียนไม่มีความสัมพันธ์กับการคิดเชิงบริหารของเด็กวัยก่อนเรียน สอดคล้องกับงานวิจัยของ ตวงพร ชุมประเสริฐ และคณะ (2562) ที่พบว่า พฤติกรรมการใช้อีสื่อสังคมออนไลน์ และการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองในขณะเด็กใช้อีสื่ออิเล็กทรอนิกส์ ไม่มีความสัมพันธ์กับพัฒนาการของเด็กในแต่ละด้าน เพราะส่วนใหญ่ขณะที่เด็กมีการใช้อีสื่อสังคมออนไลน์จะมีผู้ปกครองอยู่ร่วมด้วย ทำให้ผู้ปกครองที่ต้องใช้เวลาไปกับการทำงาน ไม่สามารถดูแลและส่งเสริมพัฒนาการเด็กได้เต็มที่ ซึ่งตรงกันข้ามกับงานวิจัยของ สุณีย์ ปาลวงษ์ (2561) ที่พบว่า เด็กวัยก่อนเรียนจะใช้เวลาไปกับการใช้อุปกรณ์สื่อสังคมออนไลน์ไม่ต่ำกว่า 2 ชั่วโมงต่อวัน สามารถส่งผลการเจริญเติบโตและพัฒนาการเรียนรู้ของเด็กวัยก่อนเรียนได้ โดยจากทฤษฎีการเรียนรู้ของอัลเบิร์ต แบนดูรา เชื่อว่าเด็กจะเลียนแบบจากตัวแบบและการเลียนแบบนี้เป็นกระบวนการที่เกิดขึ้นอย่างต่อเนื่องโดยอาศัยการสังเกต พฤติกรรมของตัวแบบการสังเกตการตอบสนองและปฏิบัติการต่างๆ ของตัวแบบ ดังนั้นโดยปกติแล้วเด็กอาจจะมีการเลียนแบบพฤติกรรมการใช้อีสื่อสังคมออนไลน์ของผู้ปกครองหรือสมาชิกในครอบครัวอยู่เสมอ ซึ่งอาจทำให้พัฒนาการของเด็กมีการเปลี่ยนแปลงได้สอดคล้องกับทฤษฎีวัฒนธรรมทางสังคมของไวทสกี (Vygotsky's sociocultural Theory) ที่เน้นการเรียนรู้ผ่านปฏิสัมพันธ์ทางสังคมและการสนับสนุนจากผู้ใหญ่ การที่เด็กใช้อีสื่อโดยไม่มีการแนะนำและพูดคุยอย่างมีคุณภาพอาจไม่ส่งผลต่อการพัฒนาทักษะการคิดเชิงบริหารที่ดีได้

ข้อเสนอแนะ

ข้อเสนอแนะในการนำผลงานวิจัยไปใช้

1. เป็นแนวทางในการปรับเปลี่ยนทัศนคติต่อการใช้อินเทอร์เน็ตของผู้ปกครองในการเลี้ยงดูเด็ก โดยหากผู้ปกครองกำหนดขอบเขต และเวลาในการใช้งานอินเทอร์เน็ตเด็กจะมีพัฒนาการตามวัย
2. เป็นแนวทางในการส่งเสริมสัมพันธภาพในครอบครัว เพื่อให้เด็กวัยก่อนเรียนมีพัฒนาการด้านการคิดเชิงบริหารตามวัย
3. ผู้ที่ประเมินการคิดเชิงบริหารของเด็กวัยก่อนเรียนควรเป็นผู้ที่ดูแลเด็กเป็นระยะเวลาอย่างน้อย 3 เดือน เพื่อป้องกันการประเมินผลผิดพลาด

ข้อเสนอแนะในการทำวิจัยครั้งต่อไป

1. การศึกษาวิจัยครั้งนี้ศึกษาเพียงกลุ่มตัวอย่างที่เป็นผู้ปกครองและเด็กวัยก่อนเรียนที่มารับบริการที่ศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก สังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น จังหวัดชลบุรี การศึกษาครั้งต่อไปควรขยายกลุ่มตัวอย่างที่มากขึ้น เช่น ในระดับภาคหรือระดับประเทศ เพื่อให้ได้ข้อมูลเกี่ยวกับพัฒนาการด้านการคิดเชิงบริหารของเด็กวัยก่อนเรียนในภาพรวม
2. ผลการวิจัยครั้งนี้สามารถนำข้อมูลไปใช้ในการวางแผนทำวิจัยเกี่ยวกับการพัฒนารูปแบบการส่งเสริมพัฒนาการด้านการคิดเชิงบริหารเด็กวัยก่อนเรียน
3. บุคลากรทางสุขภาพและครูผู้ดูแลเด็กควรติดตามพัฒนาการด้านการคิดเชิงบริหารของเด็กในระยะยาวในเด็กวัยเรียนจนถึงวัยรุ่นรวมทั้งศึกษาปัจจัยที่ส่งเสริมพัฒนาการด้านการคิดเชิงบริหารเพื่อหาแนวทางให้เด็กมีพัฒนาการด้านการคิดเชิงบริหารที่เหมาะสมตามวัย

เอกสารอ้างอิง

- กุลชาติ พันธวรกุล และ เมษา นวลศรี. (2562). เด็กปฐมวัยกับการเป็นพลเมืองดิจิทัล: โอกาสหรือความเสี่ยง. *วารสารครูศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย*, 47(ฉบับเพิ่มเติม 2), 1-23.
- ณรงญา ตัญญาพัฒนกุล. (2564). 'When Family Changes Social Media': มองความสัมพันธ์ครอบครัวยุคดิจิทัลกับแดเนียล มิลเลอร์. <https://www.the101.world/daniel-miller-digital-family-interview/>
- ดวงฤทัย เสมอคุ้มหอม, อาภาวรรณ หนูคง, สมสิริ รุ่งอมรรัตน์, และ นวลจันทร์ จุฑาทักดีกุล. (2562). ปัจจัยที่มีความสัมพันธ์กับการคิดเชิงบริหารของเด็กก่อนวัยเรียน. *วารสารสหภาพพยาบาล*, 34(4), 80-94.
- ดวงพร ชุมประเสริฐ, วันธนี วิรุฬห์พานิช, และพิสมัย วัฒนสิทธิ์. (2562). ความสัมพันธ์ระหว่างการใช้สื่ออิเล็กทรอนิกส์กับพัฒนาการเด็กอายุ 2-5 ปี ในศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก สังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น จังหวัดสงขลา. *วารสารเครือข่ายวิทยาลัยพยาบาลและการสาธารณสุขภาคใต้*, 6(2), 91-104.
- นวลจันทร์ จุฑาทักดีกุล, ปณิตตา ธนเศรษฐกร, นุชนาฏ รักษ์ และอรพินท์ เลิศอวัสตาตระกูล. (2560). การพัฒนาและหาค่าเกณฑ์มาตรฐานเครื่องมือประเมินการคิดเชิงบริหารในเด็กปฐมวัย. มหาวิทยาลัยมหิดล: กรุงเทพฯ. สืบค้น กันยายน 2, 2566 จาก <https://shorturl.asia/BKsHD>
- เบญจวรรณ ปิ่นทอง. (2561). ปัจจัยด้านครอบครัวที่มีความสัมพันธ์กับพัฒนาการด้านการคิดเชิงบริหารในเด็กวัยก่อนเรียน. *วิทยานิพนธ์มหาบัณฑิตมหาวิทยาลัยบูรพา*.

- ปิยนุช ศรีสวัสดิ์เล็ก. (2563). การศึกษาพฤติกรรมการใช้สื่อ และการรู้เท่าทันสื่อของผู้ปกครองนักเรียนระดับ ประถมศึกษาตอนปลายในกรุงเทพมหานคร. *วารสารนิเทศศาสตร์ปริทัศน์*, 16(2), 81-90.
- ลัดดา เหลืองรัตนมาศ, สมปรารถนา สุดใจนาค, ณิชฎฐา วรธนะวิโรจน์ และวารุณี มีหลาย. (2564). ปัจจัยที่มี อิทธิพลต่อการคิดเชิงบริหารของเด็กวัยก่อนเรียน. *วารสารการพยาบาลกระทรวงสาธารณสุข*, 31(3), 15-27.
- ภัทรพรรณ ทำดี. (2564). ผลกระทบของสื่อสังคมออนไลน์ที่มีต่อประชากรต่างรุ่นในครอบครัวโดยมุมมองของประชากร ชาวดิจิทัลไทย, *Journal of Demography*, 37(2), 1-20.
- วรรณวิการ์ ใจกล้า, มาลี เอื้ออานวย, ศศิธร คำมี, ขจรวิชญา ประภาเลิศ, และ กมลทิพย์ ใจมาคำ. (2566). ความสัมพันธ์ ของการเลี้ยงดูของผู้ปกครองและสัมพันธ์ภาพในครอบครัวต่อพัฒนาการด้านการคิดเชิงบริหารในเด็กปฐมวัย. *พยาบาลสาร มหาวิทยาลัยเชียงใหม่*, 50(3), 212-228.
- วารุณี มีหลาย, อมรรัตน์ การะมี, สุนทรี รักความสุข และณิชฎฐา วรธนะวิโรจน์. (2559). ปัจจัยที่มีผลต่อการมีวินัยใน ตนเองของเด็กวัยก่อนเรียนในศูนย์พัฒนาเด็กเล็กสังกัดเทศบาลเมืองบ้านสวน. *วารสารวิจัยทางวิทยาศาสตร์ สุขภาพ*, 11(2), 127-137.
- สุนีย์ ปาลวงษ์. (2561). ประสบการณ์การรับรู้ของผู้ปกครองเด็กปฐมวัยที่ติดสื่อสังคมออนไลน์ในเขตอำเภอดอนเจดีย์ จังหวัดสุพรรณบุรี. *วารสารวิทยาลัยพยาบาลบรมราชชนนี สุพรรณบุรี*, 1(2), 12-27.
- สำนักวิชาการและมาตรฐานการศึกษา สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน กระทรวงศึกษาธิการ. (2561). *คู่มือ หลักสูตรการศึกษาปฐมวัย พุทธศักราช 2560 สำหรับเด็กอายุ 3-6 ปี*. กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์ชุมนุมสหกรณ์การเกษตร แห่งประเทศไทย จำกัด.
- Bandura, A. (1999). A social cognitive theory of personality. In L. Pervin & O. John (Ed.), *Handbook of personality* (2nd ed., pp. 154-196). New York: Guilford Publications. (Reprinted in D. Cervone & Y. Shoda [Eds.], *The coherence of personality*. New York: Guilford Press.)
- Diamond A. (2013). Executive functions. *Annual review of psychology*, 64, 135–168. <https://doi.org/10.1146/annurev-psych-113011-143750>.
- Friedman, M.M. (1986). *Family nursing: Theory and assessment* (2nd edition). Appleton-Century - Crofts.
- Popovska Nalevska, G., & Popovski, F. (2023). Parental attitudes and mediation in children's use of digital media. *International Journal of Research Studies in Education*, 12(7), 65-73.
- Sulik, M. J., Blair, C., Mills-Koonce, R., Berry, D., Greenberg, M., & Family Life Project Investigators. (2015). Early Parenting and the Development of Externalizing Behavior Problems: Longitudinal Mediation Through Children's Executive Function. *Child development*, 86(5), 1588–1603. <https://doi.org/10.1111/cdev.12386>.

Vygotsky, L. S. (1978). *Mind in society: The development of higher psychological processes*. Harvard University Press.

Wannapaschaiyong, P., Wattanakijthamrong, S., Kallawicha, K., & Sutthritpongsa, S. (2023).

Associations between media use and executive dysfunction among preschool children in Bangkok, Thailand. *Journal of Child Science*, 13, e85-e95.

Yang, S., Saïd, M., Peyre, H., Ramus, F., Taine, M., Law, E. C., Dufourg, M. N., Heude, B., Charles, M. A., & Bernard, J. Y. (2024). Associations of screen use with cognitive development in early childhood: the ELFE birth cohort. *Journal of child psychology and psychiatry, and allied disciplines*, 65(5), 680–693. <https://doi.org/10.1111/jcpp.13887>